

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2021

Probă scrisă
FILOSOFIE ȘI LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I **(60 de puncte)**

A. Citiți cu atenție următoarele texte:

Toate ideile vin pe calea senzației sau a reflecției. Să presupunem deci că mintea este, oarecum, ca o coală albă de hârtie, pe care nu stă scris nimic, că e lipsită de orice idee; cum ajunge ea să fie înzestrată? De unde dobândește ea această nemăsurată mulțime de idei pe care imaginația fără odihnă și fără margini a omului i-o înfățișează într-o diversitate aproape nesfârșită? De unde are ea toate elementele rațiunii și ale cunoașterii? La aceasta eu răspund într-un cuvânt: din experiență. Pe aceasta se sprijină cunoașterea noastră și din aceasta provine în cele din urmă ea însăși. (...) Acestea două sunt izvoarele cunoașterii, de unde se nasc ideile pe care le avem sau pe care le putem avea în chip natural.

(J. Locke, Eseu asupra intelectului omenesc)

*Nu încap nicio îndoială că orice cunoaștere a noastră începe cu experiența (...) Dar dacă orice cunoaștere a noastră începe cu experiența, aceasta nu înseamnă totuși că ea provine întreagă din experiență. (...) Este deci cel puțin o problemă care reclamă încă o cercetare mai îndeaproape și care nu poate fi rezolvată imediat la prima vedere: problema dacă există o astfel de cunoștință independentă de experiență și chiar de orice impresii ale simțurilor. Astfel de cunoștințe se numesc **a priori** și se deosebesc de cele empirice, care își au izvoarele lor **a posteriori**, adică în experiență.*
(Imm. Kant, Critica rațiunii pure)

Pornind de la textele date:

1. Precizați înțelesul celor două surse/izvoare ale cunoașterii la care se face referire în primul text. **6 puncte**
2. Analizați, în aproximativ două pagini, concepțiile filosofice despre sursele cunoașterii evidențiate în cele două texte. **12 puncte**
3. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între conceptele de *cunoaștere* și *eroare*. **6 puncte**
4. Argumentați un punct de vedere referitor la actualitatea concepției lui Imm. Kant cu privire la sursele cunoașterii, în contextul societății contemporane. **6 puncte**

B.

1. Fie un mod silogistic valid din figura 3, cu premisa minoră particulară și premisa majoră afirmativă.
 - a. Scrieți schema de inferență corespunzătoare unui silogism valid având caracteristicile enunțate. **6 puncte**
 - b. Construiți, în limbaj natural, un silogism corespunzător schemei de inferență elaborate la punctul a. **6 puncte**
 - c. Verificați explicit (prin orice metodă de verificare a validității silogismelor) validitatea silogismului construit. **6 puncte**
2. Se dă următorul argument:

Dacă făptașul este prins și pedepsit, înseamnă că a fost tratat drept, iar dacă nu este prins, atunci nu este pedepsit. Prin urmare, el este tratat drept.

 - a. Transcrieți argumentul dat în limbaj formal. **5 puncte**
 - b. Verificați explicit (prin orice metodă de verificare a validității argumentelor cu propoziții compuse) validitatea argumentului dat și precizați dacă este sau nu este argument valid. **7 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Următoarea secvență face parte din programa școlară de filosofie.

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Analizarea și compararea unor puncte de vedere diferite asupra problematicii naturii umane și sensului vieții 2.1. Argumentarea unor poziții diferite privind raportul identitate - alteritate în definirea persoanei	Omul - Problematica naturii umane. - Sensul vieții.

(Programa școlară de filosofie, OMEC nr.5959/22.12.2006)

Prezentați demersul educațional desfășurat în vederea formării competențelor precizate în secvența dată, având în vedere următoarele:

- menționarea a două metode didactice centrate pe elev **2 puncte**
- descrierea modului de formare a competențelor specifice din secvența dată prin utilizarea metodelor menționate **6 puncte**
- precizarea a două avantaje ale utilizării fiecăreia dintre cele două metodele didactice în formarea competențelor specifice **4 puncte**
- compararea a două mijloace de învățământ din punctul de vedere al eficienței acestora în formarea competențelor specifice din secvența dată **6 puncte**
- evaluarea fiecăreia dintre competențele precizate în secvența dată prin câte un tip diferit de item. **12 puncte**

Notă: Se punctează corectitudinea științifică a informației de specialitate și corectitudinea proiectării itemilor, respectiv a baremului acestora.